

TÜBİTAK

ULUSAL BİLİŞİM MERKEZİ (TUBİM)

E. Ümit Bet il
TÜBİTAK

ÖZET

Bu bildiriye Türkiye'de ulusal bir bilişim kurumunun kurulması için 1973'den 1985'e kadar yapılan çalışmalar kısaca anlatılıp, 1985 yılı için TÜBİTAK bünyesinde kurulma çalışmalarına başlanan TÜBİTAK Ulusal Bilişim Merkezi'nin kuruluş amaçları, görevleri, tasarlanan organizasyon ve kurulma çalışmaları özetlenmektedir.

1. GİRİŞ

Türkiye'de ulusal bir bilişim kurumunun eksikliği 1970'li yılların başından beri kendini hissettirmektedir. Bu ihtiyacın ilk önemli tezahürü 1973 yılında Devlet Plânlama Teşkilatı bünyesinde hazırlanan "Türkiye Bilişim Kurumu Kuruluş Yasası Önerisi" olmuştur (1). Bu yasa tasarisında ulusal bilişim teknolojisinin geliştirilmesi, insangücü yetiştirme ve çalıştırma koşullarının yaratılmasını sağlamak üzere önerilen Kurum'a plânlama, denetim, destekleme, danışmanlık, eşgüdüm ve yürütme görevleri verilmiştir (2). Ancak bu tasarı yasalaştırılamamış, 1976 yılında tekrar ele alınmasına rağmen yine akim kalmıştır. Bunun yerine Kurum'a yüklenen görevlerden birisinin (denetleme), aynı yılın Ocak ayında teşkilat bünyesinde kurulan Elektronik Bilgi İşlem Sürekli özel İhtisas Komisyonu (EBİ-ÖİK) eliyle kullanımına başlanmıştır. Türkiye Bilişim Kurumu'nun kuruluşu daha sonra Devlet Plânlama Teşkilatı'nın 1979 yılı icra planında yer almış, ancak yine gerçekleştirilememiştir. Bütün bu sonuçsuz kalan girişimler sırasında bilgi işlem Türkiye'ye hızla yayılmış, ulusal bir bilişim kurumuna duyulan ihtiyaç da şüphesiz azalmamıştır. Bu yüzden, içinde bulunduğumuz yıl TÜBİTAK bünyesinde, bu gereksinimin bir kısmını olsun karşılayabilmek amacıyla TÜBİTAK Ulusal Bilişim Merkezi'nin, kısa adıyla TUBİM'in kurulma çalışmalarına başlanmıştır.

2. KURULUŞ AMAÇLARI

TUBİM'in kuruluş amaçları arasında, ulusal kalkınma hedefleri ile yurt içi ve dışındaki gelişmeleri gözönüne alarak, Türkiye'nin bilişim konusundaki sorunlarının, eksik ve yanlış uygulamalarının tespitine katkıda bu-

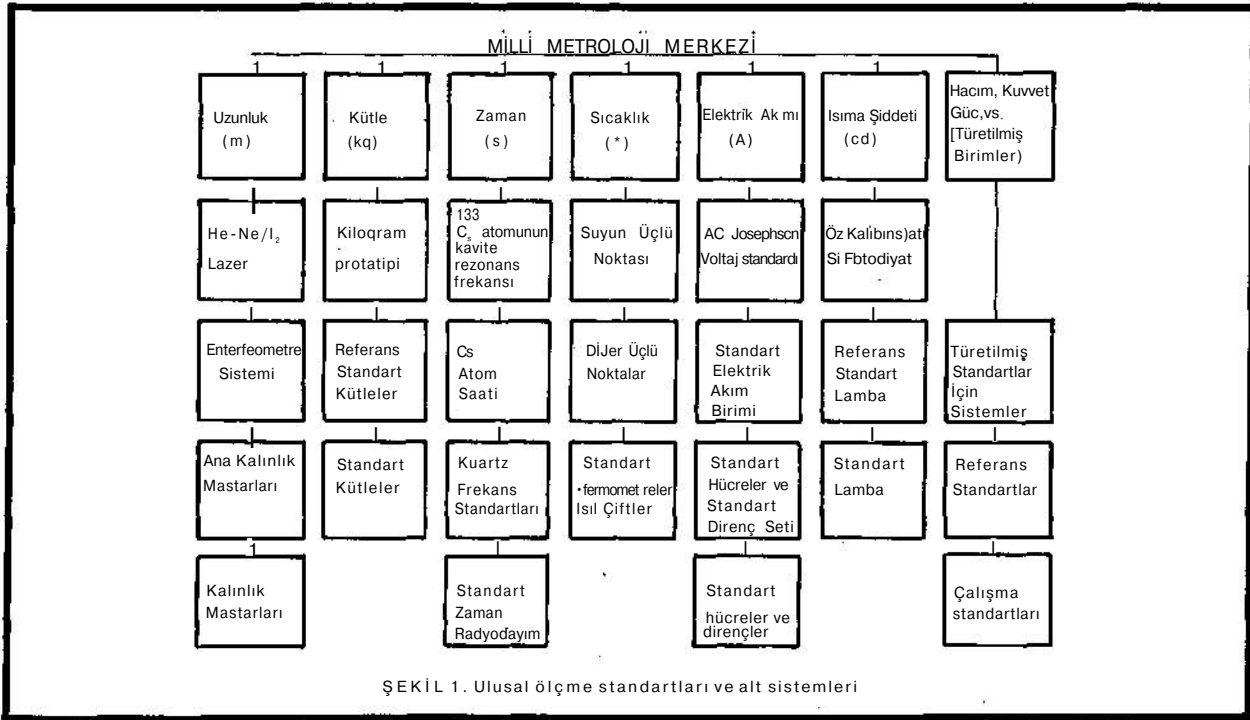
lunmak, bu problemlerin çözülmesi için imkânları çerçevesinde çalışma yapmak, bu alanda koordinatif bir yol oynayarak aynı alanda çalışma yapan kuruluşların imkanlarının birleştirilmesi için çaba sarfetmek bulunmaktadır. Bütün bunlara ek olarak, aynı zamanda TUBİM elindeki nitelikli personel ile ihtiyaç sahibi kuruluşlara destek vermeyi de amaçlamaktadır.

3. GÖREVLER

TUBİM'in, yukarıda belirtilen amaçları doğrultusunda şu anda tespit edilmiş bulunan sorunların halline katkıda bulunabilmesi için öngörülen görevleri şunlardır :

- Bilişim alanında her seviyede yayın yapmak, yapıları desteklemek,
- Bilişim alanında çalışma yapan yerli-yabancı kuruluş ve kişilerle bağlantı kurmak, çalışmalarını izlemek, bu bilgilerin toplandığı bir enformasyon merkezi kurmak,
- Genç kuşakların bilgisayar tanımlarına ve bu konudaki eğitimlerine yardımcı olacak çalışmalar yapmak,
- Türkiye'de yaygın ve yeterli bilgi birikimi bulunmayan konularda (meslek içi) eğitim vermek,
- Bilgi iletişimi, dokümantasyon, yazılım-donanım seçimi ve kullanımı konularında standartlar oluşması için ilgili kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak,
- İhtiyaç sahiplerine danışmanlık da dahil olmak üzere her türlü hizmet sunmak,
- En önemlisi olarak da, bilişim alanında örgütlenmiş eğitim kurumları, bu alanda çalışmakta olan kamu kuruluşları ve mesleki örgütlerin en yaygın katılımını sağlayarak, Türkiye'de bilişim alanında söz sahibi olacak, düzenleyici bir rol oynayacak geniş bir forum toplanmasına katkıda bulunmak.

Bütün bu görevlerin yerine getirilmesi sırasında g. maddesinde anılan kuruluşlarla en yakın işbirliğinin sağlanmasına özel bir itina gösterilmelidir.

4. KURULMA ÇALIŞMALARI

TUBİM'in TÜBİTAK bünyesinde bir merkez olarak kurulma çalışmaları içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında başlamıştır. Öncelikle güçlü ve uzman bir kadronun temini cihetine gidilmiş*, bunun yanında merkezin, bu elemanların en verimli bir şekilde ekip çalışması çıkartabilecekleri, bilgi işlem teknolojisinindeki gelişmelere ayak uydurabilecek esnek bir organizasyona kavuşması için gerekli uğraş verilmektedir. Bu çalışmalar sırasında Merkez'in yönetmeliği hazırlanmış (3), onaylanmak üzere TÜBİTAK Bilim Kurulu'na sunulmuştur.

5. ORGANİZASYON

TUBİM'in Şekil Vde görünen organizasyon şemasına göre merkez karar organı, TUBİM Müdürü, Yardımcısı, Bölüm Başkanlarından oluşan Merkez Kurulu'dur. Merkez Müdürü ve Yardımcısı bu kurulun kararlarını uygulamakla yükümlüdürler. Danışma Kurulu ise "Görevler" bölüm başlığının altında g. maddesinde bahsedilen forum'un ilk ve küçük bir örneği olarak, aynı maddede adı geçen kuruluş temsilcilerinden oluşacak, ve Merkez Kurulu'na kararlarında yol gösterecektir.

* Şu anda TUBİM kadrosu ikisi yan zamanlı olmak üzere 12 Bilgisayar Mühendisi, biri yan zamanlı 3 Elektrik Mühendisi, 2 İstatistikçi, 2 Matematikçi ve 1 İşletmeciden oluşmaktadır.

Bunların dışında "Dış İlişkiler ve Enformasyon Bölümü" "Görevler" bölümündeki (b) maddesi, "Eğitim, Tanıtma ve Yayın Bölümü" (a), (c) ve (d) maddeleri, "Bilişim Destek Bölümü" ise (f) maddesinde belirtilen görevler, tümü gerektiğinde elemanlarının uygun olanlarını "Standardizasyon Sürekli Projesi (grubu)" nde görevlendirerek (e) maddesindeki görevlerle yükümlüdür.

6. SONUÇ

Belli ihtiyaçlara cevap verebilmek amacı ile kurulmakta olan TUBİM'in kurulma çalışmaları TÜBİTAK içinde başlamıştır. Ancak ayakta kalması, büyümesi, Türkiye'de bilişim konusunda düzenleyici bir rol oynaması, ve ulusal bir bilişim politikası oluşmasına katkıda bulunabilmesinin, daha önce de belirtilen organizasyonların (bu konuda örgütlenmiş eğitim kurumları, kamu kuruluşları ve meslek örgütlerinin) destek ve yakın işbirliği ile mümkün olacağı açıktır.

KAYNAKLAR

- (1) Elçi, Atilla; Sagay, Zeki. "Ulusal Bilişim Kurumuna Bir Yaklaşım" Türkiye Bilişim Derneği, 3. Ulusal Bilişim Kurultayı (BİLİŞİM'80), s. 142-144. Ankara, 1980.
- (2) Türkiye Bilişim Kurumu Kuruluş Yasası önerisi. (Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara, 1973), 13 s. Not: Yayınlanmamış teksir, sayfalar numarasızdır.
- (3) Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Ulusal Bilişim Merkezi Kuruluş Yönetmeliği Taslağı, (TÜBİTAK, Ankara, 1985), 9 s, Not: Yayınlanmamış fotokopi.